

HUN ER ØDELAGT, MEN HUN KAN GODT SVINGE ET SVÆRD



SØSTER. At de er tvillinger, forhindrer dem ikke i at elske hinanden i Wagners univers, og svenske Cornelia Beskow viste fremragende form i Esbjerg som heltens Siegmonds søster og brud. Foto: Morten Damm

Første del af Esbjergs nye 'Ring' fremstår ung, uden overvægt og med plads til, at også heltens hustru kan give den gas til tonerne af Wagners heftige musik.

Hun går med hurtige, korte skridt og ser forknytt ned i gulvet. Samlivet med en afstumpet mand, der kuer og tager hende mod hendes vilje, har ødelagt noget inden i hende. Men hun har et håb. I træet, der bærer hendes mands hytte, sidder et sværd. Det er drevet ind i stammen, og som i alle rigtige eventyr er det kun den rette helt, der kan få sværdet ud.

Wagners 'Ring' er både myte og eventyr, og den overdådige lydside rummer en verden af musikalske ledemotiver, der hjælper publikum til at huske, følge med og ane, hvad der skal ske. Kvaliteterne ligger i lag i det lige så givende som krævende værk, og trods lange stræk, hvor Wagner lader sine karakterer rable løs om, hvad der er sket, i stedet for at vise det, er dette 15 timers megadrama et hit i operahuse verden over.

Det rummer et fascinerende univers af guder, dværge, helte og onde mænd, som også mindre operakompagnier er begyndt at prøve kræfter med og gerne vil profilere sig på, og i Esbjerg har de besluttet at lade en ny 'Ring' rulle. Af de fire aftener, der udgør det samlede værk, har man valgt at begynde ikke med den såkaldte foraften, 'Rhinguldet', men med den første af de følgende tre operaer, 'Valkyrien', som udgør et afrundet drama i sig selv.

DEN FORKNYTTE kvinde i hytten er Sieglinde, og heltens, der redder hende, viser sig at være hendes tvillingebror, Siegmund, som på sin flugt gennem skoven ender som fange i hendes mand Hundings hus. Siegmund befrier Sieglinde. Men samtidig frigør hun ham ved at døde ham med et andet navn end det triste, han har givet sig selv, mens han flakkede alene om, forladt af sin far, overguden Wotan i ulveforklædning.

Kasper Holten satte 'Ringen' op som feministisk familiedrama, mens han var operachef i København, og også i Esbjerg spiller en nutidig opfattelse af køn en rolle.

Tenoren Magnus Vigilius, der er begyndt at tage spændende skridt mod den wagnerske helteverden, er en stærk og ungdommelig Siegmund. Kropsligt og stemmemæssigt slank og viril. Men han får hjælp af Sieglinde til at trække sværdet ud af asketræet.

Ved premieren fredag var Vigilius mand for nogle lange 'Wölse'-råb, da han i fangeskabets nød skulle kalde fortvivlet på sin ulvefar, og selv om de berygtede råb ikke havde en Jonas Kaufmanns overmenneskelige kraft, kvitterede han for Sieglindes søsterkærlighed med en udmærket 'Winterstürme'. Noget af det tætteste, Wagner kommer på en traditionel arie i sin langt udspundne leg med et nærmest uendeligt melodisk flow i 'Nibelungens ring', som hans operatetralogi egentlig hedder.

Men i en scenografi skabt af Marie í Dali, der udnytter de begrænsede ressourcer i Esbjergs musikhus overbevisende med enkle træstammer, en Valkyrieklippe i traditionelle plateauer og en hytte i første akt, som ikke er andet end tre gråsværtede vægge, var det svenske Cornelia Beskow, der rev benene væk under mig. I en forestilling, som fremstår blottet for wagnersk overvægt, er hun en sikker, dramatisk veldisponeret Sieglinde. Da hendes traumer slår ud i fuldt flor i anden akt, hvor hun og Siegmund er på flugt fra Hundings mænd, svinger hun sværdet med sikker hånd og holder dramaet flyvende.

VISUELT og fortællemæssigt er det et stærkt første kort, Den Ny Opera i Esbjerg smider med denne 'Valkyrie', som hvert andet år fra nu af tænkes fulgt af en ny del, indtil den samlede 'Ring' kan præsenteres i 2024. Her er hverken maskinpistoler eller olieborerplatforme. Grebene er simple. Med tilføjelsen af Siegmund og Sieglinde som små i form af to barnestatuer til at fremhæve dramaets psykologiske side og gøre fortælleformen nutidig.

Den hårde Wotan smelter, da han ser sin ulydige valkyriedatter Brünnhilde som lille pige, og til det centrale gudeparti har man sikret sig den amerikanske basbaryton James Johnson, der i begyndelsen af årtusindet var en fremragende Wotan i Holtens 'Ring'. Nu, mere end ti år senere, virker han falmet. Men han havde en respektindgydende aura af erfaring om sig, mens han i kunstnerkåbe skabte sine menneskedukker af ler og skændtes med konen Fricka om, hvem der skulle vinde på slagmarken.

En flok teenageagtige valkyrier med påmalede metalmasker i ansigterne er fantastiske. Dynamiske, kåde og tydeligt oplagte til kys og flirt med de tapre faldne krigere, de skulle hente fra slagmarken op til evigt liv gudeborgen Valhal.

Som Hunding røver bassen Jesper Brun-Jensen en dorsk, truende tyngde, der forløser rollen. Til gengæld må man leve med, at svenske Annalena Persson simpelthen ikke har den stemmemæssige bredde til at overbevise i operaens voldsomme titelparti som valkyrien Brünnhilde.

Men spillet mellem Brünnhilde og Wotan, hvor Persson er fars pige, indtil hun frigør sig i et teenageagtigt oprør, er intenst, og som Fricka kan man ikke andet end nyde mezzoen Randi Stene, der simpelthen er en bærende kraft. 'Ringens' ruller igen i Esbjerg. Og selv om den, hvad orkesterspillet angik, ved premieren rullede med lidt slør i akslerne, er det her et projekt, der fortjener at trille hele vejen i mål.